

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XIII. Sixtus Proclum CP. hortatur ne in jura Thessalonicensis antistitis irrepat. Quibus verbis designantur tentamenta Episcoporum Illyricianorum, qui se subtrahere moliebantur auctoritati Episcopi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

omnino evincunt Gregorium loqui voluisse de vicibus apostolicae sedis.

X. Sed adversus hanc opponet fortassis quispiam frustra me hoc loco torqueri. apud Gregorium enim non agi de Episcopo Nicopolitano, sed de Nicomeditano, adeoque inutilem esse hanc meam omnem operam. Scio quidem in vulgatis Gregorij editionibus, & in veteri codice MS. Bibliothecae regiae, tum etiam apud Gratianum, epistolam illam loqui de Andrea Nicomeditane vel Nicomedianae civitatis Episcopo. Sed ego contendo locum hunc esse corruptum, reponendumque illic esse nomen Nicopolitanae civitatis. Primum enim ea epistola scripta est ad Episcopos Epiri, quorum Metropolitani non erat Nicomedienfis, qui nullus fuit, sed Nicopolitanus, ut cuius manifestum est. Deinde apud sanctum Gregorium non uno loco reperimus mentionem fieri Andreae Episcopi Nicopolitani, hujus nimirum ipsius de quo ad eum retulerant Episcopi Epirotae. Unde patet certam esse emendationem, adeoque ea argumentatione convelli non posse quaecunque haecenus à nobis dicta sunt de Vicariatu Episcopi Nicopolitani. Nunc ad Sixti literas revertamur.

XI. Sic ergo profequitur ille in epistola illa ad universos Episcopos per Illyricum: *Sit Concilium quotiens cause fuerint, quotiens ille pro necessitatibus emergentium ratione decreverit, ut merito sedes apostolica relatione ejus instructa quae fuerint acta confirmet. Evocatus vestrum nemo venire contemnat, nec congregationi sanctae, ad quam debet festinare, se denegat. Excusatio per contumaciam non requiratur &c.* Et paulò post: *Si quid forsitan aut inter fratres natum fuerit, aut fratri cuiquam aliqua actio qua pulsatur illata; aut illic fratre & coepiscopo nostro Anastasio iudice eveniens negotium terminetur, qui vices apostolicae sedis agere ut beatae memoriae Rufus decessor ipsius ex nostra voluntate cognoscitur; aut ad nos, si illic definit non potuerit, eodem tamen suis literis causam omnem quae vertitur prosequente, veniat examen.*

XII. Addit idem Sixtus novum privilegium, nimirum, ut si quis Episcopus ex provinciae Illyricianae Thessalonicam ad Anastasium accesserit praeter ejus conscientiam, velut canonum contemptor habeatur. Quo loco respexit fortassis Sixtus ad canonem tertium Sardicensem, in quo sic legitur: *Osus Episcopus dixit: Illud quoque necessarium adiciendum est, ut Episcopi de sua provincia ad aliam provinciam, in qua non sunt Episcopi, non transeant, nisi forte à fratribus suis invitati, ne videamur januam claudere caritatis.* Et fortassis istud petierat Anastasius à Sixto, quòd se nimirum copia premi videret, exemplum secutus Aetij praedecessoris sui, qui remedium à Concilio Sardicensi postulaverat adversus Presbyteros & Diaconos Thessalonicam ex provinciae Illyricianae venientes, tempusque morae illis praescribi, ut supra vidimus. Ita-

que Sixtus de hoc privilegio sic scribit ad Proclum Episcopum Constantinopolitanum: *Id ergo quod nos quoque servamus, fraternitatem tuam, quam scimus hoc suo more falluram, volumus custodire, id est, ut si quis ad fratrem & coepiscopum nostrum Thessalonicensis urbis antistitem harum provinciarum quae ad eum pertinent sacerdos adveniat praeter ejus conscientiam, si sine ejus epistolis atque formata venire tentaverit, tanquam discipline ecclesiasticae despector & contemptor canonum, quos nos temerari ex aliqua parte non patimur, habeatur.* Hunc locum Holstenius existimans esse mutilum, sic restitutum esse pronuntiat: *Si quis ad fratrem & coepiscopum nostrum Thessalonicensis urbis antistitem harum provinciarum (quae ad eum spectant) Ecclesiam sacerdos sine tuo consensu accesserit, vel contra ad tuam sanctitatem istarum provinciarum) quae ad eum pertinent sacerdos adveniat praeter ejus conscientiam &c.* Ex quo loco sic emendato colligit eos qui ex Illyrico veniebant Romam, formatam attulisse Vicarij Thessalonicensis, ut qui è Gallia veniebant, accipiebant ab Arelatenfi Vicario. De quo privilegio, quod in Patroclo sumpsit initium, nos infra agemus in capite xx. istius supplementi.

XIII. De causis provinciae Illyricianae ad Constantinopolitanum Episcopum descripsit Sixtus, ut qui in vicino erat, canonum custodiam praestaret. Nam Episcopi illius provinciae se interdum subtrahere moliebantur auctoritati Episcopi Thessalonicensis, ut ad Constantinopolitanum se conferrent, viciniae urbis inlecebris illecti. Et facile illos admittebat Constantinopolitanus antistes, in spem augenda dignitatis suae erectus post conditum canonem secundae synodi. Nam & Theodosij junioris aeo tentata fuerat orientalis Illyrici divisio à sede apostolica, ut non amplius illud aut Thessalonicensi Episcopo subeset, neque relationes hinc ad sedem apostolicam mitterentur. Itaque Sixtus, multum laudato Proclo, eum hortatur ne in jura & privilegia Thessalonicensis antistitis irrepat, sed potius ei debitum honorem referret, neve quicquam permittat fieri quod non liceat à sacerdote tentari. Quibus verbis nemo non videt designari tentamenta Illyricianorum Episcoporum, & metum Pontificis ex vicinitate Procli. *Reverentia vestra, inquit, in commune (id est, tibi & Thessalonicensi Episcopo) praestatur, si alter alterius*

Apud Gratian.
dist. 100. cap.
Scripserunt.

S. Gregor. lib. 7.
Indict. 1. epist. 11.
& Indict. 2. epist.
70.

Apud Holsten.
pag. 79.

honori debita, provenientes invicem per caritatis gratiam, reservetis: quæ fieri nolumus ut legimus. Discant omnes illius provincie sacerdotes tantæ fraternitatem tuam esse censura, ut non permittas fieri quod non licet à sacerdote tentari.

men adeptus est. Et superiores quidem Pontifices vices suas per Illyricum tribuerant Episcopo Thessalonicensi cum ea amplitudine potestatis quam animo conceperant. Supererant tamen adhuc plurima disciplinae capita ad quæ porrigi poterat illius sollicitudo. Facinus istud divina providentia reservaverat Leoni; ut qui magnitudine animi & intelligentia decessoribus suis anteibat, etiam in hoc capite illos vinceret. Vnde & ipse ad Anastasium Thessalonicensem Episcopum scribens ait multa illi à beatissimi Petri Apostoli auctoritate, id est, à Romanis Pontificibus decessoribus suis, commissa fuisse, sed plus tamen se ipsi concessisse quam decessoribus eius tributum fuerat à sede apostolica. Quanta fraternitati tuæ, inquit, à beatissimi Petri Apostoli auctoritate commissa sint, & qualia etiam nostro tibi favore sint credita, si vera ratione perspiceres, & iusto examine ponderares, multum possemus de inuncta tibi sollicitudinis devotione gaudere.

Leo I. epist. 84 & in Decretis cap. 11.

CAPVT XXVI.

Synopsis.

I. Leo M. amplificavit auctoritatem Episcopi Thessalonicensis in Illyrico.

II. Anastasius à Leone postulaverat ut sibi vices suas per Illyricum delegaret juxta morem. Iterum ostenditur vicariatum Thessalonicensem à Siricio Papa firmatum fuisse.

III. Recensentur mandata quæ Leo dedit Anastasio. Quænam utilitas ex celebratione Conciliorum capiatur.

IV. Causa in suis quoque provinciis desinat. At si quæpiam causa incidat quæ nec in majori synodo apud Anastasium desiniri possit, tum vero de ea referatur ad sedem apostolicam.

V. Explicatur Leonis locus de plenitudine potestatis, & de his qui à Romano Pontifice vocantur in partem sollicitudinis. Huic distinctioni occasionem præbuit Anastasij audentia adversus Atticum Metropolitanum veteris Epiri.

VI. Explicationem hęc allatam veram esse probatur auctoritate Petri Bibliobecarij sedis apostolicæ, & Ivoonis Episcopi Carnotensis.

VII. Probatur etiam auctoritate Innocentij III. ad Cencium Legatum scribentis de auctoritate Legatorum.

VIII. Rursum istud ipsum probatur ex alio illustri loco ejusdem Pontificis. Agebatur de castigando Mauricio Episcopo Pislaviensi, qui iudices à Papa delegatos vocabat Papa judicellos, & se Papam esse aiebat in sua diocesi.

IX. Sequentes Pontifices hoc Leonis loco usi sunt ad ostendendum solum Romanum Pontificem habere plenitudinem potestatis, ceteros vero vocatos tantum esse in partem sollicitudinis.

X. Mandata sua Leo jubet in omnium Episcoporum notitiam perferri, ne quis ignorantia juris se tueri possit. Episcopi, Presbyteri, Diaconi die dominico ordinandi.

XI. Transit deinde Leo ad celebrationem Conciliorum generalium Dioceses Illyricana, quorum regulam præscribit. Consulit fatigationi & paupertati Episcoporum, ne cogantur frequenter convenire ad synodos. Varia istius rei exempla ex antiquitate.

XII. Jubet uti nullus Episcopus se synodo subtrahat superbo animo. Afferuntur causa legitima ob quas liceat deesse conventui synodali.

XIII. Prescribit deinde varia capita circa disciplinam ecclesiasticam, & Episcopos Illyricanos admonet servare consuetudinem à se missa ad Anastasium.

VENTUM est tandem, quod maxime cupiebamus, ad felicia illa tempora quibus Romanam Ecclesiam post Sixtum III. rexit sanctus Leo, vir cum primis memorabilis, & qui cum virtutibus suis, tam ob rerum gestarum gloriam, Magni cogno-

II. Anastasius ornatus à Sixto fuerat vicariatu sedis apostolicæ, eumque per multos annos gesserat. Tandem anno quadringentesimo quadragésimo quarto, seu data occasione, sive fortean quòd Leo quereretur non petitam à se fuisse confirmationem illius potestatis ex parte Anastasij, Anastasius mittens Nicolaum Presbyterum in Italiam, per eum petiit à Leone uti sibi, sicut prædecessores ejus detulerant prædecessoribus suis, vices suas delegaret per Illyricum. Quod Leo concessit, exemplum petens à temporibus Papæ Siricij, & quia idem honos fuerat tributus prædecessori & decessori Anastasij, id est, Anyfio & Rufo, qui cathedram Thessalonicensem tenuerant ante Anastasium. Ex quo confirmatur observatio quam supra attulimus, incepisse quidem aliquo modo vicariatum Thessalonicensem à Damaso, sed certa primùm ratione & æterna lege sancitum esse à Siricio in persona Anyfij. Nam Leo totum istud negotium refert ad tres illos Episcopos, nulla mentione facta temporum Damasi, haud dubiè facturus, si quid ille mansurum sancivisset. Hæc sunt verba Leonis: Postquam itaque nobis petitio tuæ dilectionis innotuit per filium nostrum Nicolaum Presbyterum, ut tibi quoque à nobis, sicut decessoribus tuis, per Illyricum cum nostra vice propter custodiam regularum auctoritas præstaretur, præbentes assensum, nostra adhortatione compellimus ut nulla dissimulatio, negligentia nulla proveniat circa Ecclesiarum regimen per Illyricum positarum, quas dilectioni tuæ vice nostra committimus, beate recordationis Siricij exemplum secuti, qui sanctæ memoriæ Anyfio prædecessori tuo, bene de apostolica sede tunc merito, & rebus post sequentibus ap-

Similis Pelagij II. querela extat in epistola ejus ad Sappodum, quæ refertur ioh. cap. 17.

Vide supra cap. 21. §. 1.

Leo I. in epist. ad Anastasium, apud Hicliton. pag. 144.

Vide supra lib. 5. c. 1.

Apud Hicliton. pag. 14.

Quæ sententia in concilio in Hicliton.

Apud Hicliton. pag. 14.